

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 416/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária KERAK s.r.o., Seberíniho 6/C, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/85/2017 (v súčasnosti 4T/49/2019) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/85/2017 (v súčasnosti 4T/49/2019) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Dunajská Streda **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 416/2025 z 25. júna 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú ústavnému súdu 3. júna 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/85/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu

konat' bez zbytočných priet'ahov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd opatrením sp. zn. Tp/517/2017 z 27. marca 2017 ustanovil s'ťažovateľa ako advokáta za obhajcu obvineného, a to z dôvodu povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a na hlavnom pojednávaní 13. decembra 2017 oznámil pominutie dôvodov povinnej obhajoby a zrušil ustanovenie jeho osoby za obhajcu. S'ťažovateľ preto 7. apríla 2018 zaslal okresnému súdu vyčíslenie trov obhajoby, o ktorých nebolo k dňu podania ústavnej s'ťažnosti, t. j. viac ako po siedmich rokoch, rozhodnuté.

II.

Argumentácia s'ťažovateľa

3. Podľa s'ťažovateľa sa predmet napadnutého konania (rozhodovanie o odmene a náhrade hotových výdavkov za obhajobu) nevyznačuje právnou ani skutkovou zložitost'ou, k vzniku priet'ahov neprispel a ich existenciu spôsobilá nečinnosť okresného súdu. Na podklade uvedeného odôvodnil zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej s'ťažnosti.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Predsedníčka okresného súdu sa stotožnila so s'ťažnostnými tvrdeniami a uviedla, že okresný súd uznesením sp. zn. 2T/85/2017 z 13. decembra 2017 spojil trestné veci sp. zn. 2T/85/2017 a sp. zn. 2T/125/2017 na spoločné konanie, ďalej vedené pod sp. zn. 2T/125/2017. Následne sa trestná vec viedla pod sp. zn. 4T/49/2019 a skončila rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4T/49/2019 z 2. apríla 2025 (právoplatný v rovnaký deň, pozn.). Súdny spis sp. zn. 2T/85/2017 bol po celý čas založený a pripojený k spisu sp. zn. 4T/49/2019, a jeho súčasťou bolo aj vyúčtovanie s'ťažovateľa zo 7. apríla 2018 (okresnému súdu doručené 2. mája 2018, pozn.), ktoré sa neskôr založilo do spisu sp. zn. 4T/49/2019. O trovách obhajoby okresný súd rozhodol uznesením č. k. 4T/49/2019-433 z 27. júna 2025 (právoplatné 8. júla 2025, pozn.) s tým, že tieto boli s'ťažovateľovi vyplatené 11. júla 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 381/2020, I. ÚS 304/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní nezistil existenciu právnej ani skutkovej náročnosti, keďže rozhodovanie o odmene a náhrade hotových výdavkov za obhajobu patrí do každodennej činnosti všeobecných súdov (II. ÚS 498/2024, III. ÚS 146/2025). Sťažovateľ svojím správaním k vzniku priet'ahov neprispel, aj keď je nutné akcentovať, že rozhodnutia o trovách obhajoby sa mohol domáhať už omnoho skôr.

9. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, primárne je potrebné reflektovať na opakované zmeny spisových značiek (sťažovateľ na to v ústavnej sťažnosti neupozornil, pozn.), keď trestná vec z napadnutého konania bola spojená s inou trestnou vecou na spoločné konanie ďalej vedené na okresnom súde pod sp. zn. 2T/125/2017. Neskôr došlo k postupnému vylúčeniu predtým spájaných trestných činov obžalovaného na samostatné konanie, čo implikovalo zmenu spisovej značky konania na sp. zn. 4T/49/2019, a preto aj podľa uznesenia okresného súdu o priznaní trov obhajoby okresný súd o trovách rozhodol pod sp. zn. 4T/49/2019 (bod 4 tohto nálezu, pozn.). *Ipsa facto*, konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 4T/49/2019 predstavuje pokračovanie v pôvodnom konaní sp. zn. 2T/85/2017, a na konania je potrebné nazerať ako na navzájom identické (napr. III. ÚS 440/2020, I. ÚS 632/2024). Ústavný súd preto aktualizoval spisovú značku rozporovaného konania tak, ako je uvedené v záhlaví a vo výrokovej časti tohto nálezu.

10. Bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že okresný súd o trovách obhajoby rozhodol až po viac ako siedmich rokoch, a to uznesením č. k. 4T/49/2019-433 z 27. júna 2025, keďže vyúčtovanie sťažovateľa nesprávne založil do súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 2T/85/2017, hoci v čase jeho doručenia (2. mája 2018, pozn.) už bola označená trestná vec spojená na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 2T/125/2017 (bod 4 tohto nálezu, pozn.).

11. V tomto ohľade ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená či neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (IV. ÚS 396/04, I. ÚS 361/2022).

12. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné priet'ahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

13. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov. Keďže okresný súd medzičasom právoplatne rozhodol o odmene a náhrade hotových výdavkov za obhajobu, a tieto boli sťažovateľovi aj vyplatené (bod 4 tohto nálezu, pozn.), stratilo opodstatnenie, aby ústavný súd uložil okresnému súdu príkaz konať, a preto ústavnej sťažnosti

v tejto časti nevyhovel [§ 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde *a contrario* (bod 3 výroku tohto nálezu)].

14. Sťažovateľ sa domáha, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 1 000 eur. Vzhľadom na konštatovanú niekoľkoročnú nečinnosť okresného súdu, právoplatné rozhodnutie o náhrade trov obhajoby, majúc na pamäti, že cieľom priznania finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v požadovanej výške 1 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

15. Dikcia § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) vytvára koncept, podľa ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takého konania a len v odôvodnených (i) prípadoch ústavný súd môže (ii) podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesov (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie). Ústavný súd tak disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021). V prejednávanej veci nie je odôvodnené, aby sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania (bod 3 výroku tohto nálezu). Rozhodnutie sťažovateľa poskytujúceho právne služby v rámci výkonu advokácie dať sa zastúpiť iným advokátom (hoci ani advokátovi nie je možné uprieť takéto právo) v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie svojich práv, nemožno považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. Od sťažovateľa ako právne kvalifikovanej osoby (advokáta) je dôvodné očakávať schopnosť spísať ústavnú sťažnosť, ak v konaní pred všeobecným súdom, v ktorom vystupuje ako účastník konania, došlo k zbytočným priesťahom (m. m. III. ÚS 617/2023, I. ÚS 680/2023, I. ÚS 12/2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu